بسم الله الرحمن الرحيم

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޅޮހި ކައުންސިލްގެ އިދާރާ
ނ.ޅޮހި

ނަންބަރު: (USL)291/2024/03

ޅޮހިން ދަނޑުބިން ދޫކުރުމާއި، ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމާ ބެހޭ އުސޫލު 2024 – ފުރަތަމަ އިޞްލާޙު

1- ތަޢާރުފާއި ނަން

ހ. މިއުސޫލަކީ ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ 152 ވަނަ މާއްދާއިން މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޅޮހި ކައުންސިލަށް ލިބިދޭ ބާރުގެ ދަށުން، ޤާނޫނު ނަންބަރު 1/2002 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާބެހޭ ޤާނޫނު) އާއި، އެ ޤާނޫނަށް ބާރުދޭ ޤާނޫނުތަކުން ބާރުލިބިގެން ރައްކާތެރިކަމާއެކު ޒިންމާދާރު ދަނޑުވެރިކަން، ދެމެހެއްޓެނިވި ގޮތަކަށް ކުރުމަށް ބޭނުންވާ، އާންމު ޤަވާއިދުތައް ކަނޑައަޅައި، އެއަށް ދަނޑުވެރިން އަހުލުވެރިކުރުވުމާއެކު، ދަނޑުވެރިކަމުން ނަފާލިބޭނެ މަގުތައް ފަހިކޮށްދިނުމަށް އެކުލަވައިލެވިފައިވާ އުސޫލެކެވެ.

ށ. މި އުސޫލަށް ކިޔާނީ "ނ.ޅޮހިން ދަނޑުބިން ދޫކުރުމާއި، ދަނޑުވެރިކަންކުރުމާ ބެހޭ އުސޫލު 2024" އެވެ.

ނ. މި އުސޫލުގައި ކަނޑައަޅައިފައިވާ ކަންކަން ކުރުމުގައި މި ކަމާ ގުޅިގެން ހަދާފައިވާ ޤާނޫނުތަކާއި ކަމާބެހޭ ފަރާތްތަކުން ހަދައިފައިވާ ޤަވާއިދުތަކަށް ތަބާވާން ޖެހޭނެއެވެ.

2- އަމަލުކުރަން ފަށާ ތާރީޚް

ހ. މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ ޅޮހިކައުންސިލުން މި އުސޫލު ފާސްކޮށް، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ.

ށ. މިއުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، މި އުސޫލާއި ޚިލާފަށް ކުރެވޭ އެއްވެސް ސަރަހައްދެއްގައި ދަނޑުވެރިކަންކުރުމާއި ރުއްގަސް އިންދުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

3- ކުރީގައި ހިންގައިފައިވާ ކަންކަމަށް މި އުސޫލު ހިންގުން

ހ. މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމުގެ ކުރިން ހިންގައިފައިވާ، ނުވަތަ ކޮށްފައިވާ ކަމެއްގެ މައްޗަކަށް މި އުސޫލެއް ނުހިނގާނެއެވެ. ނަމަވެސް މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމަށްފަހު، މި އުސޫލުގައި ވަކިކަމެއް ލާޒިމުކޮށްފައިވާނަމަ، އެ ކަމެއް މި އުސޫލުގެ ދަށުން ހިންގާނެއެވެ.

ނ. ދިރިއުޅުމުންދާ ނުވަތަ ދިރިއުޅުމަށް ދޫކޮށްފައިވާ ގޯތިގައި އޮންނަ ހުސްބިމުގައި ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް މި އުސޫލު ހުއްދައެއް ނުދެއެވެ.

4- ދަނޑުބިމުގެ ގިންތިތައް

ހ. އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިން

(1) އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ކޮންމެ ދަނޑުބިމެއް ދޫކުރެވޭނީ އެ ބިމެއް ދޫކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، މީލާދީގޮތުން 2 (ދޭއް) އަހަރު ދުވަހަށެވެ.

(2) މި ގިންތީގައި ބިން ދޫކުރެވޭނީ އެންމެ ބޮޑު މިނަކީ 2000-5000 (ދެހާސްއާއި ފަސްހާސް) އަކަފޫޓެވެ.

ށ. ދިގުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިން

(1) ދިގުމުއްދަތަށް ދަނޑުބިން ތައް ކުއްޔަށް ދޫކުރެވޭނީ އެންމެ ދިގު މުއްދަތަކީ 10(ދިހަ) އަހަރެވެ.

(2) ދިގުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިމެއްގެގޮތުގައި ބިން ދޫކުރެވޭނީ އެންމެ ބޮޑު މިނަކީ 10000 (ދިހަ ހާސް) އަކަފޫޓެވެ.

ނ. ރަމަޟާންމަހާއި ގުޅިގެން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ހާއްސަކޮށްގެން ދޫކުރާ ދަނޑުބިން

(1) ރަމަޟާންމަހާއި ގުޅިގެން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރެވޭނީ އެ ބިމެއް ދޫކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، މީލާދީގޮތުން 6 މަސް ދުވަހަށެވެ.

(2) މި ގިންތީގައި ބިން ދޫކުރެވޭނީ އެންމެ ބޮޑު މިނަކީ 2000-5000 (ދެހާސްއާއި ފަސްހާސް) އަކަފޫޓެވެ.

5- ދަނޑުބިމަށް އެދި ހުށަހެޅުން

ހ. މި އުސޫލަށް އަމަލުކުރަން ފެށުމާއެކު، ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ބިން ދޫކުރެވޭ ރަށުގެ [illegible] [illegible] ރިޔާއަތްކަން ބިން އޮތް ސަރަހައްދުތަކާއި ކައުންސިލުން ބަލައި ބިންނެގެން އޮތް ސަރަހައްދުތަކުންނެވެ.

ށ. މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގިންތީގެ ދަނޑުން ދަނޑުބިމަށްއެދި ހުށަހަޅާނީ ސ.ފޭދޫގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ ރަށުވެހިންގެ ތެރެއިން އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި، ސ.ފޭދޫގައި ދިރިއުޅޭ 18 އަހަރުންމަތީގެ ކޮންމެ ދިވެހިރައްޔިތަކަށެވެ.

ނ. މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގިންތީގެ ދަނޑުން ދަނޑުބިމަށްއެދި ހުށަހެޅޭނީ އާންމު ފަރުދުންނަށް އެކަނިއެވެ.

ރ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގިންތީގެ ދަނޑުބިން ހޯދުމަށްއެދި ހުށަހަޅާނީ ސ.ފޭދޫގައި ރަޖިސްޓްރީވެފައިވާ ރަށުވެހިންގެ ތެރެއިން އުމުރުން 18 (އަށާރަ) އަހަރު ފުރިފައިވާ ފަރާތްތަކާއި، ސ.ފޭދޫގައި ދިރިއުޅޭ 18 އަހަރުންމަތީގެ ކޮންމެ

ދިވެހިރައްޔިތެއްގެ އިތުރުން ދަނޑުވެރިކަމަށް ހާއްސަކޮށްގެން ރަޖިސްޓަރީކޮށްފައިވާ އަމިއްލަ ފަރުދުންގެ ވިޔަފާރިއާއި، ކުންފުންޏާއި، ޕާޓްނަރޝިޕާއި، ކޯޕަރޭޓިވް ސޮސައިޓީތަކާއި، ކުލަބް ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކަށެވެ.

ބ. ދަނޑުބިން ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާނީ މިކަމަށް އެދި ހުށަހެޅުމަށް ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ އިދާރާއިން ނެރެފައިވާ ޖަދުވަލް 1 ގައިވާ "ދަނޑުބިމަށް އެދޭފޯމު" އިންނެވެ.

ޅ. ދަނޑުބިން ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާއިރު ފޯމުގައިވާ ހުރިހާ ބައިތައް ފުރިހަމަކުރަން ވާނެއެވެ. މައުލޫމާތު ފުރިހަމަނުވާ ފޯމުތަކާއި، ފޯމާއެކު ހުށަހަޅަންޖެހޭ ތަކެތި ހުށަނާޅާ ފޯމުވެސް ބަލައިނުގަނެވޭނެއެވެ.

ކ. ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ފޯމުތައް ދަނޑުބިން ދޫކުރަން އެޕްލިކޭޝަންފޯމާއެކު އިތުރަށް، ގުޅޭގޮތުން ހުށަހަޅަންޖެހޭ ލިޔުންތައް ހުރިހާ ވަކިވަކިން ދަނޑުބިން ނެރެފަދަ އެކަށީގެންވާކަމެއްނަމައެވެ.

6- ދަނޑުބިން ދޫކުރުން

މިއުސޫލުގެ ދަށުން ދިގުމުއްދަތަކަށް އަދި އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރުމުއްދަތަކަށް އަދި ރަމަޟާންމަހާއި ގުޅިގެން ދަނޑުބިން ދޫކުރެވޭނެއެވެ.

މިގޮތުން؛

ހ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރާބިން ދޫކުރެވޭނީ އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު، މީޔާދީ 02 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

ށ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ދިގުމުއްދަތަކަށް ދޫކުރާބިން ދޫކުރެވޭނީ އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު، މީޔާދީ 10 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

ނ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރާބިން ދޫކުރެވޭނީ އިޢުލާނުކުރުމަށްފަހު، 06 މަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

ރ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިން ދޫކުރުމުގައި ޕޮއިންޓް ދޭނީ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލް 4 ގައިވާ "އާންމުދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރުމުއްދަތަކަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރާ ފަރާތްތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑު" އިން ޕޮއިންޓްދީ އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓް ލިބޭ ފަރާތްތަކަށް ތަރުތީބުންނެވެ. ޕޮއިންޓުގެ ގޮތުން ދެފަރާތުން ނުވަތަ އެއަށްވުރެ ގިނަފަރާތުން އެއްވަރުވެއްޖެނަމަ ދަނޑުބިން ދޫކުރާނީ އެބަޔަކުގެ ދެމެދުގައި ގުރުއަތުލައިގެންނެވެ. ގުރުއަތް އުސޫލުން ދަނޑުބިންދޫކުރާނީ، ދޫކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ދަނޑުބިމަށްވުރެ، ދަނޑުބިން ހޯދުމަށް އެދި ހުށަހަޅާފައިވާ ފަރާތްތައް ގިނަނަމައެވެ.

ބ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ކުރުމުއްދަތަކަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިން ދޫކުރުމުގައި ސަރަޙައްދު ކަނޑައަޅާފައިވާ ދޫކުރަން ހަމަޖެހިފައިވާ ދަނޑުބިމުގެ އަދަދަށް އިތުރު ދަމުން ގުރުއަތު ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ދެމެދުގައި ގުރުއަތުލައިގެންނެވެ.

ޅ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދިގުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިން ދޫކުރުމުގައި ޕޮއިންޓް ދޭނީ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 5 ގައިވާ "ދިގުމުއްދަތަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރާ ފަރާތްތައް ކަނޑައެޅުމުގެ މިންގަނޑު" އިން ޕޮއިންޓްދީ އެންމެ މަތިން ޕޮއިންޓް ލިބޭ ފަރާތްތަކުގެ ތަރުތީބުންނެވެ.

ކ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ އެންމެހާ ދަނޑުބިންތައް ހަވާލުކުރާނީ، ދަނޑުބިން ދޫކުރާ ފަރާތާއި ކައުންސިލާ ދެމެދު، ވެވޭ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 6 ގައިވާ "ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ބިން ދޫކުރުމުގެ އެއްބަސްވުން" އާއި އެއްގޮތަށެވެ.

އ. ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށްޓަކައި ދޫކުރާ ބިންތަކުގެ ރަޖިސްޓްރީއެއް ކައުންސިލުން އެކުލަވައިލުމަށްފަހު، ކުއްޔަށް ދޫކުރި ދަނޑުބިންތަކުގެ ތަފުސީލު ކައުންސިލުން ބަލަހައްޓަންވާނެއެވެ.

ވ. މީހެއްގެ ނަމުގައި ރަޖިސްޓްރީކޮށްފައިވާ ކުންފުންޏަކުން ނުވަތަ އަމިއްލަ ފަރުދެއްގެ ވިޔަފާރިއަކުން ދަނޑުބިމަށް އެދި ހުށަހަޅައިފި ނަމަ، އެ ފަރާތަކަށް އަމިއްލަ ފަރުދެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން ދަނޑުބިމަށް އެދުމުގެ ފުރުސަތެއް ނުލިބޭނެއެވެ.

މ. ދަނޑުބިމަށް އެދުމުގެ މުއްދަތު ހަމަވާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ގިނަވެގެން 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، ދަނޑުބިމަށް އެދޭ ފަރާތްތަކަށް ކައުންސިލުން ދަނޑުބިން ދޫކުރަންވާނެއެވެ.

ފ. ކައުންސިލުން ދަނޑުބިން ދޫކުރާތާ 20 (ވިހި) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އިން ވަކިވާވަރަން ބިން ސާފުކޮށްފައި ކައުންސިލަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ދ. ދަނޑުގެ އިންވަކިކޮށް ކައުންސިލުން ދަނޑުބިން ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެން، ގިނަވެގެން 45 (ސާޅީސް ފަހެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަނޑުވެރިކަމުގެ އަމަލީ މަސައްކަތް ފަށަންވާނެއެވެ.

7- ދަނޑުބިމުން ފީއާއި ކުލި ނެގުމުގެ ހަމަތައް

ހ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ކުރުމުއްދަތަށް އާންމު ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިމާއި ރަމަޟާންމަހާއި ގުޅިގެން ދަނޑުވެރިކަމަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިމާއި މަހަކަށް އަކަފޫޓަކުން 6 (ހައެއް) ލާރީގެ ރޭޓުން ބިމުކުލި ނެގޭނެއެވެ.

ށ. މިއުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ބީލަން އުސޫލުން ދިގުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިމުން މަހަކަށް އަކަފޫޓަކުން 10(ދިހައެއް) ލާރީގެ ރޭޓުން ބިމު ކުލި ނެގޭނެއެވެ.

ނ. މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އާއި (ށ)ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދަނޑުބިމުން ބިމުކުލިނަގަން ފެށޭނީ ދަނޑުބިން ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން ފެށިގެންނެވެ. އަދި މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވާ ދަނޑުބިމުން ބިމުކުލި ނަގަން ފެށޭނީ، ދަނޑުބިން ހަވާލުކުރާ ތާރީޚުން 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް އެ ފަރާތަކަށް ދިނުމަށް ފަހުގައެވެ.

ރ. ދަނޑު ބިމުގެ ފީ ކޮންމެ މަހެއްގެ 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ކުރިން ނ.ޅޮހި ކައުންސިލްގެ އިދާރާއަށް ދައްކަން ވާނެއެވެ. 10 ވަނަ ދުވަހުގެ ފަހުން ފީ ބަލައިގަންނާނީ ފާއިތުވާ ކޮންމެ ދުވަހަކަށް 1 ރުފިޔާގެ ޖޫރިމަނާއާއެކުގައެވެ.

ބ. މިކައުންސިލުން ދަނޑުބިމަށް ބަލައި މޮނިޓަރ ކުރަމުންދާއިރު ދަނޑުގެ މަގުފަޅި ނޮރާ ސާފުކޮށް ބަލަހައްޓަމުން ނުދާނަމަ ފާހަގަކުރެވިއްޖެނަމަ -/100 ރުފިޔާއިން ޖޫރިމަނާ ކުރެވޭނެއެވެ.

ޅ. މިކައުންސިލުން ދަނޑުބިމަށް ބަލާ މޮނިޓަރ ކުރަމުންދާއިރު ދަނޑުގެ މަގުތަކުގައި ހިނގާ ބިނގާވާ މީހުންނަށް އުނދަގޫވާގޮތަށް ތަކެތި ބަހައްޓާފައިވާނަމަ -/50 ރުފިޔާއިން ދަނޑުވެރިޔާ ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

ކ. ކައުންސިލުން ބޭނުންވެގެން ނުވަތަ ދަނޑުވެރިޔާއަށް ފުރަތަމަ ދަނޑުބިން ދެއްކުމުގެ ގޮތުން ކައުންސިލުން އަޅާ ފޫޓް އެޅުން ފިޔަވާ ދަނޑުވެރިޔާ އެދިގެން ދަނޑުބިމުގެ ފޫޓް އަޅާ ކޮންމެ ފަހަރަކު -/50 ރުފިޔާގެ ފީއެއް ނެގޭނެއެވެ.

އ. މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާއަށްވާ ފައިސާ ނުދައްކާ ފަރާތްތަކަށް 2 (ދެއް) ފަހަރު ފައިސާ ދެއްކުމަށް ލިޔުމުން އަންގައިދިނުމަށްފަހު އެފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ އެއްވެސް ބަދަލެއް ދިނުމަކާ ނުލައި އެ ދަނޑުބިން ވަކިކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މި ކައުންސިލުން އެފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ޝަރީއަތް މެދުވެރިކޮށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެއެވެ.

ވ. މި އުސޫލުގައި ހިމެނޭ އެންމެހައި ޖޫރިމަނާތަކާއި ފީތައް ދައްކަންވާނީ ނ.ޅޮހި ކައުންސިލަށް ނަގުދަށް ކައުންސިލުން ކަނޑައަޅާ ފަރާތަކަށެވެ.

މ. މިއުސޫލުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަމުން ކުރެވޭ ޖޫރިމަނާއަށް ވާ ފައިސާ ނުދައްކާ ފަރާތްތަކަށް (2) ދެ ފަހަރު ފައިސާދެއްކުމަށް ލިޔުމުން އަންގައިދިނުމަށްފަހު އެފައިސާ ނުދައްކައިފިނަމަ އެއްވެސް ބަދަލެއް ދިނުމަކާ ނުލާ އެ ދަނޑުބިން ވަކިކުރެވޭނެއެވެ. އަދި މިކައުންސިލުން އެފަރާތުން ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ ހޯދުމުގެ މަސައްކަތް ޝަރީއަތް މެދުވެރިކޮށް ކުރިއަށް ގެންދެވޭނެއެވެ.

ފ. މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތާއި ޚިލާފަށްވާނަމަ 500ރ އާއި 5000ރ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން ޖޫރިމަނާކުރެވޭނެއެވެ.

8- އަމިއްލައަށް ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލުމާއި ބިން ވަކިކުރުން

ހ. މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) އަދި (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ ކުރިން ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލާނަމަ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން، ލިޔުމުން ކައުންސިލަށް އެކަން އަންގަންވާނެއެވެ. އަދި ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލުމުގައި، އެކަން ކައުންސިލަށް އެންގުމުންފަހު، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި، އެ ބިން ހަވާލުވެފައިވާ ފަރާތުން އެ ބިމުގައި ތަކެތި ހަދައިފައިވާނަމަ، އެ ތަކެތި ނަގާފައި ބިން ސާފުކޮށް، ކައުންސިލާ ބިން ހަވާލުކުރުމުންނެވެ. މިގޮތުން އަމިއްލައަށް ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލާނަމަ ދަނޑުބިމަށް ކުރެވިފައިވާ އިންވެސްޓްމަންޓަށް ބަދަލެއް ނުދެވޭނެއެވެ. . މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ނ) ގައި ބުނެފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުން ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލަން ޖެހޭނެއެވެ.

ށ. ކައުންސިލުން ކުއްޔަށް ދޫކުރާ އާންމު ދަނޑުބިންތަކުގައި އެކަށީގެންވާ ގޮތުގައި ދަނޑު ނުހައްދާނަމަ، ދަނޑުވެރިޔާއަށް ދޫކޮށްފައިވާ ދަނޑު ކައުންސިލަށް ނަގާނެއެވެ. މިފަދަ ހާލަތްތަކުގައި ދަނޑުވެރިޔާއަތުން ބިން ކައުންސިލަށް ނަގާނީ ތިރީގައިވާ ކަންތައްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮށްފިނަމައެވެ.

(1) ދަނޑުގައި [illegible] ގަސްނުއިންދާ 6 މަސްދުވަސްވުން.
(2) ގަސްހެދުން އެކަހެރިން ގޮތަކަށް ދަނޑުބިން ވިނަގަހާ ސާފުކޮށް ނުބެލެހެއްޓުން.
(3) ކޮންމެ ދަނޑެއްގެ ވަށައިގެންވާ މަގުގެ ½ ސާފުކޮށް ނުބެލެހެއްޓުން.
(4) ވިދިވިދިގެން 6 މަހު ފީ ނުދައްކުން.
(5) ދަނޑު ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތް މަރުވުން.

ނ. މި މާއްދާގެ (ށ) ގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ވަކިކުރާ ބިމުގައިވާ ދަނޑުވެރިޔާގެ ތަކެތި ނަގައިގަތުމަށް 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް ދެވޭނެއެވެ. އެމުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ދަނޑުން ނުނަގައިފި ތަކެއްޗަކަށް ބަދަލެއް ނުދެވޭނެއެވެ.

ރ. ދަނޑުގައި ހައްދާފައިވާ ގަސްތަކުގެ 70% އަށް ބަލިޖެހި، އެބަލި ކޮންޓްރޯލް ނުކުރެވިއްޖެ ހާލަތުގައި، އެހެނިހެން ދަނޑުތަކަށް އެ ބައްޔަކުން ގެއްލުމެއްލިބިދާނެކަމަށްވާނަމަ އެ ދަނޑެއްގައި ގަސްތައް [illegible] ކައުންސިލުން އަންގާނެއެވެ. އެ ގަސްތައް [illegible] އެ ދަނޑު ކައުންސިލަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކައުންސިލަށް [illegible].

ބ. އެއްވެސް ސަބަބަކާހުރެ ދަނޑުބިން ކައުންސިލަށް ނަގާލުމުގައި، ގެއްލުމުގެ ބަދަލުގެ ގޮތުގައި އެއްވެސް އެއްޗެއް ދަނޑުވެރިޔާއަށް ދޭކަށް ނުޖެހޭނެއެވެ.

ޅ. ދަނޑުބިން ދޫކުރާއިރު ދަނޑުގައި ހުންނަ ވަޅުގަނޑު ތަންތަނާއި ކައުންސިލުގެ މިލްކެވެ.

ކ. ދަނޑުބިން ދޫކޮށްދިނުމުން، ދަނޑުބިމުގައި އެއްވެސް ކަހަލަ އިމާރާތެއް ކޮށްފައިވާނަމަ، އެ އިމާރާތެއް [illegible] އެ ބިން ސާފުކޮށްދޭން ވާނެއެވެ.

އ. ދަނޑުބިން ދޫކޮށްފައިވާ، ދަނޑުވެރިޔާ [illegible] [illegible] އެ [illegible] [illegible]، [illegible] [illegible] [illegible] ދަރިން [illegible] ދަނޑުބިން [illegible] [illegible].

ވ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދަނޑުބިން ދޫކުރި ބޭނުން ފިޔަވައި އެހެން ބޭނުމަކަށް ދަނޑުބިން ބޭނުންކުރާނަމަ، [illegible] އެކަން އިސްލާހުނުކުރާނަމަ، ދަނޑުބިން ވަކިކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރާއި ބާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

މ. މި ނަންބަރުގެ (ވ) ގައި ބުނެފައިވާގޮތަށް މި ކައުންސިލުން ވަކިކުރާ ދަނޑުބިމުގެ އަނެއް ފަރާތަށް ދިނުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކައުންސިލަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

ފ. މި އުސޫލު ދަށުން ދޫކޮށްފައިވާ ބިމެއް [illegible] [illegible] [illegible] ސަރުކާރަށް ނަގަން ޖެހިއްޖެނަމަ، އެ ބިމެއް ނަގަންވާނީ 90 (ނުވަދިހަ) ދުވަހުގެ މުއްދަތެއް، ބިން ދޫކުރެވުނު ފަރާތަށް ލިޔުމުން ދިނުމަށްފަހު، އެ ބިމެއްގައި ހައްދާފައިވާ [illegible] ބަލައި، [illegible] ކަނޑައަޅާ [illegible] ބަދަލެއް އެ ފަރާތަށް ދިނުމަށް ފަހުގައެވެ.

ދ. ދަނޑުބިމުގައި އެއްވެސް އިމާރާތެއް ކުރުމުގެ ކައުންސިލުގެ ހުއްދަ ލިބިގެންނުވެއެވެ.

ރ. ދަނޑުބިން ކުއްޔަށް ދޫކުރުމަށް އެއްބަސްވެފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވެގެން ދަނޑު ދޫކޮށްލާއިރު، ނުވަތަ ދަނޑުބިން ކައުންސިލަށް ނެގޭއިރު، މިގޮތުން އެ ބިމުގައި އިމާރާތެއް ކޮށްފައިވާނަމަ، 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި އެ ފަރާތަކުން އެ ތަކެތި ނަގަންވާނެއެވެ. އަދި މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރާ ދަނޑުބިންތައް ދޫކޮށްލާއިރު އިންދާފައިވާ އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ގަހަކަށް ބަދަލެއް ނުދެވޭނެއެވެ.

ބ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކުއްޔަށް ދޫކޮށްފައިވާ ދަނޑުބިންތައް، މިއުސޫލުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ،ނ) ގައި ބުނާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 30 (ތިރީސް) ދުވަހުގެ ކުރިން، މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި، ލިޔުމުން ކައުންސިލަށް ހުށަހަޅަން ވާނެއެވެ. މި މުއްދަތުގައި، މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ދަނޑުބިންތައް ކައުންސިލަށް ނެގޭނެއެވެ. ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 15(ފަނަރަ) ދުވަހުގެ ކުރިން މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނެކަން ނުވަތަ ނޫންކަން، ދަނޑުބިން ދޫކޮށްފައިވާ ފަރާތަށް، ލިޔުމުން ކައުންސިލުން އަންގަންވާނެއެވެ.

9- ދަނޑު ބިމުގައި ހެއްދޭން ބާވަތްތަކާއި ނުހެއްދޭން ބާވަތްތައް

ހ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރާނީ މޭވާއި، ތަރުކާރީއާއި، ފަޅަމަތީގެ ބާވަތްތައް ހައްދުމަށެވެ.

ށ. މި އުސޫލުގައި ބަޔާންކުރާ ދަނޑުވެރިކަން ކުރުމުގައި ތިރީގައިވާ ބާވަތްތައް އިންދާ ހައްދުމަކީ މަނާކަމެކެވެ.

(1) ދޮންކެޔޮ ނުވަތަ ފަތްކޭލުގެ އެއްވެސް ބާވަތެއް

(2) ގަސްތައް ބޮޑެތިވެ ފަރުބިޔަށްވާ އެއްވެސް ބާވަތެއް

(3) އެއްވެސް ބާވަތެއްގެ ރުއް

10- ދޫކުރެވިފައިވާ ދަނޑުބިން ބަދަލުކުރުން

ހ. ދަނޑު ބަދަލުކުރުމުގައި ދަނޑު ބަދަލުކުރުމަށް ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ދޫކުރާ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 2 (ދޭއް)ގައިވާ "ދަނޑުބިން ބަދަލުކުރަން އެދޭފޯމު" އިންނެވެ.

ށ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ދޫކުރެވިފައިވާ ދަނޑުބިން ލީޒް ފަރާތުގެ އިއްތިފާގުންނަމަ އެއްދަނޑު އަނެއް ދަނޑާއި ބަދަލު ކުރެވިދާނެއެވެ. މިގޮތުން ބަދަލުކުރާ ދެ ދަނޑަކީ އެއް ސައިޒެއްގެ ދެ ދަނޑު ކަމުގައި ވާންވާނެއެވެ.

ނ. ދަނޑުބިން ބަދަލުކުރުމަށް އެދޭނަމަ، އެފަރާތްތަކާދެމެދު ވެފައިވާ އެއްބަސްވުން [illegible] ބަދަލުކުރާ ދަނޑުބިމުގެ މަޢުލޫމާތު އެ އެއްބަސްވުމުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ. އަދި ބަދަލުކުރާ އެއްބަސްވުމުގެ [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] ސޮއި [illegible]

ރ. އަދި [illegible] ދަނޑުބިމުގެ [illegible] ބަދަލުކުރުމުގެ [illegible]

11- ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު އައު ކުރުން

ހ. މި އުސޫލުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ހ. އަދި ށ ގެ ދަށުން ދޫކުރާ ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށްއެދި ދަނޑުބިން ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތު ހަމަވުމުގެ 01 (އެކެއް) މަސްކުރިން ދަނޑުބިން ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، އެފަރާތުން މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ހުށަހެޅި ސަބަބުތަކަށް ރިއާޔަތްކޮށް ދަނޑުބިން ދޫކުރި ފަރާތުން އެސެސްމަންޓް ކުރުމަށްފަހު އެ އެސެސްމަންޓްގެ ނަތީޖާއަށްބަލައި ދަނޑުބިން ދޫކުރެވިފައިވާ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމުގެ އިޚްތިޔާރު ދަނޑުބިން ދޫކުރި ފަރާތަށް ލިބިގެން ވެއެވެ.

ށ. ދިގުމުއްދަތަށް ދޫކުރާ ދަނޑުބިންތަކުގެ މުއްދަތު އިތުރުކޮށްދެވޭނީ [illegible] 05 އަހަރު ދުވަހުގެ މުއްދަތަކަށެވެ.

ނ. ދަނޑު ބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދި ހުށަހަޅަން ވާނީ މިކަމަށްއެދި ހުށަހެޅުމަށް ނ.ޅޮހި ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިން ތައްޔާރުކޮށްފައިވާ މި އުސޫލުގެ ޖަދުވަލު 3 (ތިނެއް) ގައިވާ "ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް އެދޭފޯމު" އިންނެވެ.

ރ. މި މާއްދާގެ ހ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެސެސްމަންޓް ނަތީޖާއަށް ބެލުމަށްފަހު މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ނުފެންނަނަމަ އެކަން ބަޔާންކޮށް ދަނޑުވެރިޔާއަށް ލިޔުމުން އަންގަންވާނެއެވެ.

ބ. މި މާއްދާގެ ހ ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އެސެސްމަންޓްގެ ނަތީޖާއަށް ބެލުމަށްފަހު ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރުމަށް ފެންނަ ފަރާތްތަކަށް ދަނޑު ދޫކުރެވުނު އިރު ހެދިފައިވާ އެއްބަސްވުމަށް މުއްދަތު އިތުރުކުރެވުނުކަން އަންގައިދޭ ލިޔުން އެއްކަރުދާސްކުރުމަށްފަހު، އެ ދަނޑުބިމެއްގެ މުއްދަތު އިތުރު ކުރެވުނީކަމުގައި ބެލެވޭނެއެވެ.

ޅ. ދަނޑުބިމުގެ މުއްދަތު އިތުރުކުރާއިރު އެއްބަސްވުމުގައި ހިމެނޭ ނުކުތާއަކަށް ނުވަތަ ނުކުތާތަކަކަށް ދަނޑުބިން ދޫކުރި ފަރާތުން އުނި އިތުރެއް ގެނެސްފިނަމަ އެކަން އެއްކަރުދާސްކުރެވޭ މުއްދަތު އިތުރުކުރި ލިޔުމުގައި ހިމަނަންވާނެއެވެ.

ކ. މި މާއްދާގެ ޅ. ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ގޮތަށް އެއްބަސްވުމުގެ މާއްދާތަކަށް ނުވަތަ މާއްދާއަކަށް އިޞްލާޙު ނުވަތަ އުނި އިތުރު ގެނެވޭނީ އެކަމަކަށް ދެފަރާތުން އެއްބަސް ވެގެންނެވެ. މިގޮތުން ގެނެވޭ އިޞްލާޙު ނުވަތަ އުނިއިތުރެއްގައި ދެފަރާތުން ސޮއިކުރަންވާނެއެވެ.

12- ދަނޑު ބިމަށް ކަރަންޓްދިނުން

ހ. ދަނޑުބިމަށް ބޭނުންވާ ކަރަންޓް ކޭބަލް އެޅުމާއި ކަރަންޓް ލުމާއި އެކަމާއި ގުޅުންހުރި އެންމެހައި ކަންކަން ކުރުމަކީ ދަނޑުބިން ދޫކުރެވިފައިވާ ފަރާތުގެ ޒިންމާއެކެވެ.

ށ. ކަރަންޓް ލާންވާނީ އެއްވެސް މުއައްސަސާއަކުން ނަގަންޖެހޭ ހުއްދައެއްވާނަމަ އެ ހުއްދައެއް ނެގުމާ އެކު ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން ލިމިޓެޑްގެ އުސޫލުތަކާއި ޤަވާއިދުތަކާ އެއްގޮތަށެވެ.

ނ. ކަރަންޓް [illegible] ދަނޑުބިމެއްގެ [illegible] ބަދަލުކުރާނަމަ ދަނޑުބިން ބަދަލުކުރަން ކައުންސިލުން ހުއްދަ ދިނުމުން ދަނޑުބިމަށް [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] އެއްބަސްވުމުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ވާނެއެވެ.

ރ. މި މާއްދާގެ ނ ގައި އެއްބަސްވުން [illegible] ބަދަލުކުރުމަށްފަހު އެކަން 07 (ހަތެއް) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ދަނޑުބިން ދޫކުރި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ބ. ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލާއިރު ނުވަތަ ވަކި ކުރެވޭ ހާލަތުގައި ދަނޑަށް ޖެހިފައިވާ ކަރަންޓް ފެނަކަ ކޯޕަރޭޝަން [illegible] ބްރާންޗް ގެ އުސޫލުތަކާއި އެއްގޮތަށް ކަނޑާލުމަށްފަހު ދަނޑު ދޫކޮށްލުމުގައިވާ ފަރާތުން އެކަން ހަތެއް (7) ދުވަހުގެ ތެރޭގައި ކައުންސިލަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

ނ. ދަނޑުބިން ދޫކޮށްލާއިރު ނުވަތަ ވަކިކުރެވޭ ހާލަތުގައި ފައިސާދައްކަން އެއްވެސް ކަރަންޓްބިލެއް ވާނަމަ އެބިލެއް ދަނޑު ދޫކޮށްލުމުގައިވާ ފަރާތުން ފައިސާ ދައްކާ ހުސްކުރަންވާނެއެވެ.

13- މިއުސޫލާ ހިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު ފިޔަވަޅުއެޅުން

ހ. މި އުސޫލުގައި ހިމެނިފައިވާ ކަންކަމާ ހިލާފުވާ ފަރާތްތަކާމެދު، އެހެން ގާނޫނަކުން ނުވަތަ ގަވާއިދަކުން ވަކިގޮތަކަށް ޢަމަލުކުރުމަށް ކަނޑައެޅިފައިނުވާ ކަންކަމުގައި:-

(1) ފުރަތަމަ ފަހަރު ނަސޭހަތްދިނުމަށްފަހު ކުށް އިސްލާހުކުރުމަށް، ލިޔުމުން އެ ފަރާތަކަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

(2) ދެވަނަ ފަހަރު ކުށް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، -/500 (ފަސްސަތޭކަ) ރުފިޔާއިން - /1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން އެ ފަރާތް ޖޫރިމަނާ ކުރަންވާނެއެވެ.

(3) ތިންވަނަ ފަހަރު ކުށް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، -/1000 (އެއްހާސް) ރުފިޔާއިން - 3000/(ތިންހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން އެ ފަރާތް ޖޫރިމަނާ ކުރަންވާނެއެވެ.

(4) ހަތަރުވަނަ ފަހަރު ކުށް ތަކުރާރުކޮށްފިނަމަ، -/3000 (ތިންހާސް) ރުފިޔާއިން 5000/-(ފަސްހާސް) ރުފިޔާއާ ދެމެދުގެ އަދަދަކުން އެ ފަރާތް ޖޫރިމަނާ ކުރަންވާނެއެވެ.

(5) ހަތަރުވަނަ ފަހަރަށްވުރެ އިތުރަށް ކުށް ތަކުރާރުކުރާ ކޮންމެ ފަހަރަކު -/5000 (ފަސްހާސް) ރުފިޔާއިން އެ ފަރާތް ޖޫރިމަނާ ކުރަންވާނެއެވެ.

(6) މި އުސޫލުގެ ދަށުން ކައުންސިލަށް ދައްކަންޖެހޭ ފައިސާ، މި އުސޫލުގެ 6 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ބ) ގެ ދަށުން ހަދައިފައިވާ އެއްބަސްވުމުގައި ބުނާ މުއްދަތުގައި ނުދައްކައިފިނަމަ، މައްސަލަ ޝަރީޢަތަށް ފޮނުވާނެއެވެ.

14- ދަނޑުބިން އިޢުލާންކުރުން

ހ. މި އުސޫލުގެ ދަށުން ފުރަތަމަ ފިޔަވަޅުގައި ދަނޑުބިން ދޫކުރުމުން ފަހު، ދެން ދަނޑުބިން ދޫކުރެވޭނީ ހުސް ދަނޑުބިން އޮތް ނިސްބަތުން، [illegible] ދަނޑުވެރިކަމުގެ [illegible] [illegible] [illegible] އެ ކަމަށް އެދި ހުށަހަޅާ ފަރާތްތަކުގެ ތެރެއިން ދަނޑުވެރިކަމުގެ ޓްރެއިނިންގްސްގައި ބައިވެރިވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް އިސްކަންދިނުމުން ފަހު، ބާކީ ވާ ފަރާތްތަކުގެ މެދުގައި ނަގާ ގުރުއަތުލައިގެން ހޮވޭ ފަރާތްތަކަށެވެ.

ށ. މި އުސޫލުގެ 11 ވަނަ ނަންބަރުގެ (ހ) ގައި އެހެން ގޮތް ނަމަވެސް، ދަނޑުވެރިކަމުގައި މަސައްކަތް ކުރަމުންދާ ފަރާތްތަކަށް ދަނޑުބިން އިޢުލާންނުކޮށްވެސް މި އުސޫލު ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ.

15- އެހެނިހެން ޚިދުމަތްތަކެއް

ހ. ދަނޑަށް ފެންޖެހުމަށްޓަކައި ކޮންމެ ދަނޑެއްގައި އެންމެކުޑަމިނުން އެއް (1) ފެންވަޅު ކޮށްދޭންވާނެއެވެ.

ށ. ދަނޑުގެ އިންވަހި ކުރުމަށް ވެގެން އެހީވެދޭނެއެވެ. އަދި ވަކިވަކި ރަށެއްގެ ކުރުމަށް ދޮގުނުއެ އެހީވެދޭނެއެވެ. ނަމަވެސް ދަނޑު ދޫކޮށްފައިވާ މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ހުރަސް ތަންތަނަށް ބަދަލުއެ ނުދޭނެއެވެ.

ނ. ދަނޑުވެރިންނަށް އަގުހެޔޮ ދަނޑު ފަށަލަ ދަނޑުވެރިކަން ބަލަހައްޓާ ޚިދުމަތްތައް ފޯރުކޮށްދިނުމަށް ކައުންސިލުން މަސައްކަތް ކުރާނެއެވެ.

16- ގަވާއިދު ހެދުން

ހ. މި އުސޫލާއި ޚިލާފު ވެއްޖެ ނަމަ، އެ މައްސަލައެއް ނިންމާނީ، އެ ކަމުގެ ކަނޑައެޅުމަކަށް ބަލައިގެން، ނ.ޅޯހި ކައުންސިލުގެ އިދާރާއިންނެވެ. މި ގޮތުން ނިންމާ މައްސަލަތަކުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބިމާ ބޭރު ކަންކަން ހިނގާ މުއައްސަސާތަކުގެ މަޝްވަރާ ހޯދަން ޖެހިއްޖެ ނަމަ، އެ ތަންތަނުގެ މަޝްވަރާ ހޯދުމަށް، ސަރުކާރުގެ ޖަވާބު ޖެހިއްޖެ ނަމަ، ސަރުކާރުގެ ޖަވާބު ހިފެހެއްޓުމަށް ހިމެނެއެވެ.

17- އުސޫލުގައި ނެތް ކަމެއް ދިމާވުން ނުވަތަ އުސޫލަށް ބަދަލުގެނައުން

ހ. މި އުސޫލުގައި ވިޔަކަމެއް ކުރުން މަސްއޫލިއްޔަތު ކަންކަން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުތަކުން ބޮޑުކަމެއް ހަމައެކަނި އެހެން ގަވާއިދަކުން މަސްއޫލިއްޔަތު ކަމަށް ވާނަމަ، އެ ކަމެއް މި އުސޫލު ދަށުން މަސްވާނެއެވެ.

ށ. މި އުސޫލު ހިންގައި ތަންފީޒުކުރުމާއި، މި އުސޫލަށް ގެނައުމުގެ އިސްލާހުތައް ގެނައުމުގެ ބާރު ލިބިގެންވަނީ ނ.ޅޯހި ކައުންސިލަށެވެ.

18- މާނަކުރުން

ހ. މި އުސޫލުގައި ލަފްޒެއް ނުވަތަ އިބާރާތެއް، އެ އިބާރާތެއް ހިމެނިފައިވާގޮތުން، ކައުންސިލުގެ އެހެން މާނައެއް ދޭހަނުވާހާ ހިނދަކު މި އުސޫލުގައި-:

(ހ) ކައުންސިލް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 7/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ އިދާރީ ދާއިރާތައް ލާމަރުކަޒީ އުސޫލުން ހިންގުމުގެ ޤާނޫނު) ގެ ދަށުން އިންތިޚާބުކުރެވޭ މިފަދަ ރަށުކައުންސިލްތަކުގެ ދަށުން ހިނގާ ނ.ޅޯހި ކައުންސިލެވެ.

(ށ) ދަނޑުބިން" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، އާބާދީ ހުރިހާ ގޮތްގޮތުން، ނުވަތަ އަމިއްލަ ބޭނުމަށް ދަނޑުވެރިކަމުގެ ބާވަތްތަކަށް ކައުންސިލުން ދޫކުރާ ބިންތަކެވެ.

(ނ) "މީހާ" ނުވަތަ "ފަރާތް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ޝަޚްޞު، ސަރުކާރުގެ ސަރުކާރު ނުވަތަ ޖަމްޢިއްޔާ ޖަމާޢަތްތަކެވެ.

(ރ) "ކަމާ ބެހޭ ފަރާތްތަކަށް" ކަމުގައި ބުނެފައި އެ ވަނީ، ވުޒާރާ ދަނޑުވެރިކަމާ އިޤްތިޞާދީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސިޔާސަތު ބެހޭ ފަރާތް ދަނޑުވެރިކަމާ ބެހޭ ފަރާތެވެ.

(ބ) "ދަނޑު ދޫކުރުމުގެ ހުއްދަ ނުވަތަ ދަނޑުވެރިޔާ" ދަނޑު ދޫކުރުމުގެ ހުއްދަ ކަމުގައި ބުނެފައި އެވަނީ، ދަނޑުބިން ދޫކުރުމަށް މިކައުންސިލުން އެއްބަސްވުން ހަދާފައިވާ ހުއްދައެވެ.

(ގ) "އެއްބަސްވުން" އެއްބަސްވުން ކަމުގައި ބުނެފައިއެވަނީ ދަނޑުބިން ދޫކުރުމަށް ހެދިފައިވާ އެއްބަސްވުމާއި އަދި އެ އެއްބަސްވުމާއެކު އެއްކަރުދާސްކުރެވޭ އެންމެހާ ލިޔުންތަކަށެވެ.

(ޅ) "އެންގުން" ކަމަށް ބުނެފައި އެވަނީ ލިޔުމަކުން ހުށަހެޅުމަށެވެ.

16 އޮކްޓޯބަރު 2026

……